Өзбекстан Республикасы атынан ШЕШИЎШИ ҚАРАРЫ

Шымбай районы

2024-жыл 19-февраль

Шымбай районлар аралық экономикалық судының судьясы 3.Бердимуратов, Өзбекстан Саўда-санаат палатасы Қарақалпақстан Республикасы басқармасы «Шымбай Дән» жуўапкершилиги шекленген жәмийети мәпин қорғап жуўапкер «Aydosbiy Sultanbek» фермер хожалығынан 3 685 574,98 сум тийкарғы қарызын өндириўди сораған даўа арзасын ҳәм қосымша қылынған ҳүжжетлерин көрип шығып, төмендегилерди

АНЫКЛАДЫ:

Өзбекстан Саўда-санаат палатасы Қарақалпақстан Республикасы басқармасы (кейинги орынларда ССП деп жүритиледи) «Шымбай Дән» жуўапкершилиги шекленген жәмийети (кейинги орынларда даўагер деп жүритиледи) мәпин қорғап жуўапкер «Aydosbiy Sultanbek» фермер хожалығы (кейинги орынларда жуўапкер деп жүритиледи)нан 3 685 574,98 сум тийкарғы қарызын өндириўди сораған.

Өзбекстан Республикасы Экономикалық Процессуал Кодексиниң (кейин-ЭПК) 203²-статьясының биринши бөлимине муўапық, егер даўаның баҳасы юридик шахсларға қарата базалық есаплаў муғдарының жигирма барабарынан жеке тәртиптеги исбилерменлерге қарата болса – базалық есаплаў муғдарының бес барабарынан аспаса, даўа арзалар бойынша ислер әпиўайыластырылған тәртипте көрип шығылыўы лазым.

ЭПКниң 2034-статья алтыншы бөлимине асас әпиуайыластырылған ис жүритиў тәртиби ис даўа арзасын ис жүритиўге кабыл етиў ҳәм қозғатыў ҳаққында уйғарыӯ шығарылған күннен баслап жигирма күннен аспаған мүддетте даўа арзасы жүзесинен пикирин, дәлийллерин ҳәмде басқа хүжжетлерин усыныў ушын белгиленген муддет өткеннен кейин судья тәрепинен жеке тәртипте көрип шығылады. Усы статьяның сегизинши хәмде әпиӯайыластырылған тоғызыншы бөлимлеринде суд тәртибиндеги исти суд мәжислисин өткерместен көрип шығады. Суд тәреплердиң усынылған ҳүжжетлеринде билдирилген тусиниклерди, қарсылықларын ҳәм (яки) ӯәжлерин тексереди, дәлийллер менен танысады, айғақлы дәлийллерди көзден кеширеди хәм хал қылыў қарарын қабыл етеди.

Суд истеги ҳүжжетлерди үйренип шығып, даўа арзаны қанаатландырыўды мақул тапты.

Ис ҳүжжетлерине қарағанда тәреплер орталарында 2020-жыл 23-август күнги 12-санлы мәмлекет мүтәжликлери ушын бийдай сатып алыў бойынша контрактация шәртнамасы дүзилген.

Шәртнаманың 1.1-бәндлерине тийкар, жуўапкер даўагерге 2021-жыл хасылы есабынан 12 гектар жер майданынан 15,6 тонна бийдай өнимин бийдай өнимин тапсырыў миннетлемесин алған, даўагер болса усы шәртнамада белгиленген муғдарда ҳәм тәртипте бийдай туқымы менен тәмийнлеў, жетилистирилген өнимди қабыл етип алыў ҳәм оның ҳақысын төлеў миннетлемесин алған.

Усы шәртнама бойынша даўагер тәрепинен жуўапкерге жәми 11 548 185 сумлық туқымлық өним менен тәмийнлеп, ал жуўапкер тәрепинен тапсырылған бийдай өними ҳәмде төлем арқалы 7 862 610,02 сумлық

қарыздарлық шегирилген, қалған шәртнама бойынша бийдай өними тапсырылмағанлығы себепли, жуўапкердиң даўагер алдында 3 685 574,98 туқымлық қарызы жүзеге келген. Бул жағдайлар иске қосылған есап-фактура ҳәмде 2023-жыл 6-ноябрь жағдайына дүзилген салыстырыў дәлалатнамасы менен тастыйқланған

Өзбекстан Республикасы Пуқаралық кодекси (кейинги орынларда ПК деп жүритиледи)ниң 437-статьясына муўапық, өним жеткерип бериў шәртнамасына тийкар исбилерменлик жумысы менен шуғылланып атырған өним жеткерип бериўши сатыўшы шәртлесилген мүддетте яки мүддетлерде өзи ислеп шығаратуғын яки сатып алатуғын өнимлерди сатып алыўшыға исбилерменлик жумысында пайдаланыў ушын, жеке, шаңарақлық мақсетлерде, күндекли турмыста ҳам соған уқсас басқа мақсетлерде пайдаланыў ушын тапсырыў, сатып алыўшы болса өнимлерди қабыл етип алыў ҳәм олардың ҳақысын төлеў миннетлемесин алады.

ПКниң 236-статьясына муўапық, миннетлемелер миннетлеме шәртлерине ҳәм нызамшылық талапларына муўапық, бундай шәртлер ҳәм талаплар болмағанда-ис қатнасықлары яки әдеттеги қойылатуғын басқа талапларға муўапық лазым дәрежеде орынланыўы керек.

Демек, ССПның даўаның тийкарғы қарызын өндириў талабы тийкарлы есапланады ҳәмде қанаатландырыўға жатады.

Солай етип, суд даўа арзаны қанаатландырыўды, жуўапкерден даўагер пайдасына 3 685 574,98 сум тийкарғы қарыз ҳәм 34 000 сум почта қәрежетин өндириўди мақул тапты.

Ис бойынша төлениўи лазым болған 340 000 сум мәмлекетлик бажы жуўапкерден республика бюджетине өндирилиўге жатады.

Өзбекстан Республикасы Экономикалық Процессуал Кодексиниң 118, 203¹ - 203⁵-статьяларын басшылыққа алып, суд

КАРАР ЕТТИ

Даўа арза қанаатландырылсын.

Жуӯапкер «Aydosbiy Sultanbek» фермер хожалығынан «Шымбай Дән» жуўапкершилиги шекленген жәмийети пайдасына жәми 3 685 574,98 сум кредит қарызы ҳәмде 34 000 сум почта ҳәрежети өндирилсин.

Жуӯапкер «Aydosbiy Sultanbek» фермер хожалығынан Республика бюджетине 340 000 сум бажы пул өндирилсин.

Шешиўши қарары нызамлы күшине киргеннен соң соң орынлаў хат берилсин.

Шешиўши қарар қабыл етилген күннен кейин 10 (он) күн өтип нызамлы күшине киреди ҳәм қарарға наразы тәреп усы арқалы Қарақалпақстан Республикасы судына апелляциялық тәртибинде арза (прокурор протест) келтириўге ҳақылы.

Судья

3.Бердимуратов

